

Denis i karaševska dijaspora

joi, 07 septembrie 2017

Denis Muselin živi s roditeljima u Austriji, u malom gradi u Mattighofen. Ni on, ni svoja obitelj nisu rodod Austrijanci, ve Hrvati iz Rumunjske.

Negdje na po etku 19. stolje a, na prostorima današnje Rumunjske, u takozvanom karaševskom bazenu, karaševski su Hrvati brojali oko deset tisu a stanovnika. Tada po inju migracije u druga naselja isto nog i zapadnog Banata. U srpski dio Banata se naši Karaševci nastanjuju u Uljmu, Karlsdorf, Veliko Središte, Vršač, Guduricu, Potporanj i drugdje, dok u rumunjski dio Banata zna ajan broj naseljava se u Tirol i Slatinu-Timiș.

Od tih seoba se broj Hrvata Karaševaka drasti no smanjuje na sedam tisu a, a ta e se brojka održati, s manjim varijacijama, gotovo dva stolje a. U to doba veze izme u doma ih Karaševaka (onih koji ostaju na tlu sedam sela karaševskog bazena) i odseljenih Karaševaka slabe u intenzitetu ili potpuno nestaju. Jedan od razloga jest utapljanje u ve inski narod. Karaševci, gdje god su se nastanili našli su se u manjini, bilo prema Rumunjima, Nijemcima ili Srbima. Radi njihovog skromnog broja te nedostatka predstavnika inteligencije i sve enstva iz vlastitih redova nisu uspjeli nametnuti svoj jezik u crkvama, školama ili javnome životu što je stvorilo uvjete za brzu asimilaciju. Više od toga, nakon prvog svjetskog rata Rumunjskoj je dodijeljen isto ni dio Banata, dok je zapadni Banat dodijeljen Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca (te je kasnije pripao Srbiji) što e s vremenom dovesti do prekida veza izme u Karaševaka s jedne i druge strane novih država.

Naš je Denis u enik petog razreda u osnovnoj školi u Mattighofenu, naselje gdje je prije šest godina stigao zajedno sa svojom mla om sestrom i roditeljima. Tamo je njema ki jezik nau io bez velikih poteškoća, sklopio je nova prijateljstva, a danas se sve odlu njim koracima integritet u novo društvo. Prije devet mjeseci upisao je te aj plivanja sa željom da se održi u dobroj fizičkoj kondiciji. Nego je Denisu i plivanje brzo krenulo tako da je odlu io intenzivnije baviti se ovim sportom u plivačkom klubu u Braunau, nešto ve em gradi u udaljenome samo 20 kilometara od Mattighofena. U lipnju je ove godine stigao Denis u Lupak, u svoj rodni kraj, gdje je boravio nekoliko dana. Vratio se s Gyora u Maarskoj, gdje je trenirao tjedan dana sa svojim klubom u tamošnjem sportskom kampu. Ponosan je usvojenom medaljom na natjecanju s tog kampusa, gdje je sudjelovalo više plivačkih klubova iz Maarske i Austrije, ali i s medaljima usvojenim na nekim prijašnjim natjecanjima u Braunau.

Nakon rumunjske protukomunističke revolucije iz 1989. i otvorenje državnih granica pokrenut je proces iseljavanja Karaševaka u zapadne države. Ovaj proces raste u intenzitetu ulaskom Rumunjske u Europsku Uniju, 2007. godine. Brojne mlade obitelji napuštaju sada rodni zavičaj u zamjenu za Austriju i Njemačku. Da stvari tako stoje, pokazuju statistike. Na rumunjskom popisu stanovništva iz 1992., u sedam sela karaševskog bazena, Karaševci broje 6771. osoba. Ta se brojka smanjuje na sljede em popisu iz 2002. godine, kada se kao Karaševci izjavljuju 6207 osoba, da bi se na zadnjem popisu njih izjavili tek 5094.

Denis je pripadnik najnovijeg vala karaševskih iseljenika. U tome valu postoje još puno dobrih i talentiranih mladi a koji e se adaptirati novim životnim uvjetima, ali e s vremenom, želimo li priznati ili ne, postati sastavni dio tamošnjeg većinskog naroda. Dok e nas, onih koji smo ostali na tradicionalnom tlu Karaševaka, želimo li priznati ili ne, biti sve manje, i manje, i manje...

Daniel Lucacela